

העזרה מהסוגיא

מנחות קה. - קי.

פרשת אמור ה'תשפ"ו

פרק שלשה עשר

דף קה - קו

א. דיני הנודר מנחה:

• ביאור לשון הנדר:

- באופן שאמר 'הרי עלי עשרון' - צריך להביא מנחה של עשרון אחד.
- באופן שאמר 'הרי עלי עשרונות' - צריך להביא מנחה של שני עשרונים כיון שמיעוט רבים שנים.
- באופן שאמר 'הרי עלי מנחה':
 - לת"ק - צריך להביא מנחה אחת, ויכול להביא איזה מנחה שירצה.
 - לרבי יהודה - צריך להביא מנחת אחת של מנחת סולת שהיא נקראת בלשון התורה 'מנחה' בסתמא.
- באופן שאמר 'הרי עלי מין מנחה' - צריך להביא מנחה אחת.
- באופן שאמר 'הרי עלי מנחות' - צריך להביא שתי מנחות.
- באופן שאמר 'הרי עלי מין מנחות' - צריך להביא שתי מנחות ממין אחד.
- באופן שאמר 'הרי עלי מיני מנחה':
 - לרבי שמעון - צריך להביא מנחה מאפה תנור מחצה חלות ומחצה ריקים וכוונת הלשון מנחה אחת שיש בה שני מינים.
 - לרבנן:
- לצד הראשון של הגמ' - צריך להביא שתי מנחות משני מינים.
- לצד השני של הגמ' - צריך להביא מנחה אחת ממין אחד*.

» הערות »

א הגמ' דנה בביאור כוונת הלשון 'מיני מנחה' משום שבפשוטו לשון זה סותר את עצמו האם כוונתו להביא שתי מנחות או מנחה אחת, והגמ' מבארת שלדעת רבי שמעון שאדם יכול להביא במנחת מאפה תנור מחצה חלות ומחצה ריקים מפרשים את הלשון 'מיני מנחה' מנחה אחת שיש בה שני מינים ולכן צריך להביא מנחת מאפה תנור מחצה חלות ומחצה ריקים, אבל לדעת רבנן שסוברים שאדם לא יכול להביא במנחת מאפה תנור מחצה חלות ומחצה ריקים אי אפשר לפרש כך ולכן הגמ' מסתפקת בכוונת לשון זה, ולפי הצד הראשון של הגמ' כוונת האדם לשתי מנחות ולכן אמר לשון 'מיני' והטעם שאמר לשון 'מנחה' משום שכל המנחה נקראות בשם מנחה וכפי שכתוב 'וזאת תורת המנחה', ולפי הצד השני כוונתו למנחה אחת וכפי שמוכח מהלשון 'מנחה' והטעם שאמר לשון 'מיני' משום שכוונתו שיביא מנחה אחת מאחת מיני המנחות שכתובים בתורה.

לקבלת העלון או שליחת הערות: B0527147396@gmail.com

○ באופן שאמר 'הרי עלי מיני מנחות' - צריך להביא שתי מנחות משני מינים.

● באופן שנדר ולא זוכר מה נדר:

○ באופן שנדר להביא מנחה ופירש את כמות העשרונים שיהו בה ולא זוכר את הכמות שפירש:

▪ לת"ק:

● באופן שבלשון הנדר הזכיר לשון 'מנחה' וכוונתו שיביא את המנחה בכלי אחד - צריך להביא מנחה של שישים עשרונים בכלי אחד.

● באופן שבלשון הנדר לא הזכיר לשון 'מנחה' ופירש שיוכל להביא את המנחה בכלי אחד או בכמה כלים - צריך להביא מנחה של שישים עשרונים ויכול להביא את המנחה בין בכלי אחד ובין בשישים כלים.

▪ לרבי:

● באופן שבלשון הנדר הזכיר לשון 'מנחה' וכוונתו שיביא את המנחה בכלי אחד - צריך להביא מנחה של עשרון אחד ומנחה של שני עשרונים וכן הלאה עד מנחה של שישים עשרונים, שהם אלף ושמונה מאות ושלשים עשרונים.

● באופן שבלשון הנדר לא הזכיר לשון 'מנחה' ופירש שיוכל להביא את המנחה בכלי אחד או בכמה כלים - צריך להביא מנחה של שישים עשרונים בשישים כלים.²

○ באופן שנדר להביא מנחה מסויימת ולא זוכר איזה סוג מנחה נדר:

▪ לרבנן - צריך להביא חמש מנחות אחת מכל סוג.³

▪ לרבי שמעון:

● לרבי ירמיה - צריך להביא חמש מנחות אחת מכל סוג וכן צריך להביא מנחות נוספות שחלקם חלות וחלקם ריקים.⁴

הערות

ב בדברי הגמ' מבואר שלדעת ת"ק באופן שנדר להביא מנחה בכלי אחד ופירש בה כמות מסויימת של עשרונים יכול להביא מנחה שיש בה יותר עשרונים, אמנם לדעת רבי אי אפשר להביא מנחה שיש בה יותר עשרונים, ולכן לדעת רבי באופן שפירש שיביא את המנחה בכלי אחד צריך להביא מנחה של עשרון אחד וכן מנחה של שני עשרונים וכן הלאה עד מנחה של שישים עשרון ובכך יצא ידי חובת נדרו, ובאופן שפירש שיוכל להביא את המנחה בכלי אחד או בכמה כלים צריך להביא מנחה של שישים עשרון בשישים כלים ובכך יצא ידי חובת נדרו.

הגמ' מביאה שנחלקו האמוראים בביאור המחלוקת של ת"ק ורבי האם באופן שנדר להביא מנחה של כמות מסויימת של עשרונים בכלי אחד יכול להביא מנחה שיש בה יותר עשרונים בכלי אחד וכדלהלן.

לרב חסדא - לדעת ת"ק הבעלים מקדיש את העשרונים שנדר למנחת חובה, ולא מקדיש את שאר העשרונים אלא הם נשארים חולין, ות"ק סובר שמותר להכניס חולין בעזרה, ורבי סובר שאסור להכניס חולין בעזרה (ולדעת רב חסדא בין ת"ק ובין רבי סוברים שאסור לערב מנחת חובה במנחת נדבה).

לרבה ורבה - לדעת ת"ק הבעלים מקדיש את העשרונים שנדר למנחת חובה, וכן מקדיש את שאר העשרונים למנחת נדבה, והכהן קומץ קומץ אחד על דעת שיתיר את כמות העשרונים של המנחת חובה, וחוזר וקומץ קומץ השני על דעת שיתיר את כמות העשרונים של המנחת נדבה, (והגמ' מוסיפה שהבעלים מקדיש את המנחת נדבה על דעת הכהן שהמקום שממנו הכהן יקמוץ בפעם הראשונה יהיה מנחת חובה והמקום שממנו הכהן יקמוץ בפעם השנייה יהיה מנחת נדבה, ולכן אין חשש שבתוך הקומץ של החובה יהיה מעורב מנחת נדבה או בתוך הקומץ של מנחת נדבה יהיה מעורב מנחת חובה), ומקטירים את הקומץ של מנחת החובה, ולאחר מכן מקטירים את הקומץ של מנחת נדבה, ות"ק סובר כדעת רבי אליעזר [זבחים עו ב] שמותר להקטיר את הקומץ של מנחת הנדבה לשם עצים לפי הצד שנדר להביא מנחה של שישים עשרון ואין מנחת נדבה כלל, וכן סובר שמנחה של שישים עשרון טעונה שישים לוג שמן ולכן בין אם יש במנחה זו מנחת חובה אחת ובין אם יש בה במנחה זו מנחת חובה ומנחת נדבה צריך לערב שישים לוג שמן. ורבי אליבא דרבה סובר שאסור לערב חובה בנדבה. ורבי אליבא דרבה סובר שמנחה של שישים עשרון צריכה לוג שמן אחד, ולכן אם נדר להביא מנחה אחת של שישים עשרון צריך להביא לוג שמן אחד ואם נדר להביא פחות משישים עשרון ויש מנחת נדבה נוספת צריך להביא שני לוגין שמן. (ולדעת רבה ורבה בין ת"ק ובין רבי סוברים שאסור להכניס חולין לעזרה).

לרב אשי - לדעת ת"ק הבעלים מקדיש את כל השישים עשרון שמביא למנחת חובה ות"ק סובר שבאופן שנדר להביא מנחה קטנה והביא מנחה גדולה יצא, ורבי סובר שבאופן שנדר להביא מנחה קטנה והביא מנחה גדולה לא יצא.

תוס' מבארים שגם לפי הצד שאסור לערב מנחת חובה במנחת נדבה מותר לערב מנחת חובה במנחת חובה או מנחת נדבה במנחת נדבה.

ג הגמ' מקשה מדוע לא חוששים שנדר להביא מנחת נסכים ללא קרבן, והגמ' מתרצת שיש כמה אופנים שבהם הנודר יודע שלא התכוון למנחת נסכים: א. הנודר יודע שנדר מנחה שבאה ביחיד ולא באה בציבור ולא נדר מנחת נסכים שבאה בין ביחיד ובין בציבור. ב. הנודר יודע שנדר מנחה שבאה רק בפני עצמה ולא מנחת נסכים שבאה בין בפני עצמה ובין עם זב. ג. הנודר יודע שנדר מנחה שבאה עם לבונה ולא מנחת נסכים שבאה ללא לבונה. ד. הנודר יודע שנדר מנחה שיש בה לוג שמן ולא מנחת נסכים שיש בה שלשה לוגין שמן. ה. הנודר יודע שנדר מנחה שטעונה קמיצה ולא מנחת נסכים שאינה טעונה קמיצה.

ד המשנה [עו א] מביאה שנחלקו התנאים במנין החלות שיש בכל מנחה לרבי יהודה עשר חלות ולרבי מאיר שתיים עשרה חלות, והגמ' בסוגיין מבארת שחוששים שהאדם נדר להביא מנחה שיש בה חלה אחת ותשע ריקים או שתי חלות ושמונה ריקים וכן הלאה, ולכן צריך להביא תשע סוגים נוספים של מנחת מאפה תנור שחלקם חלות וחלקם ריקים, ואם רבי שמעון סובר כדעת רבי מאיר צריך להביא אחד עשרה סוגים נוספים של מנחת מאפה תנור שחלקם חלות וחלקם ריקים.

• לאב"י - צריך להביא חמש מנחות מנחה אחת מכל סוגי.

○ באופן שנדר להביא מנחה מסויימת בכמות מסויימת של עשרונים ולא זוכר איזה סוג מנחה נדר וכן לא זוכר מהי הכמות של העשרונים שנדר:

- לת"ק - צריך להביא חמש מנחות שכל אחת מהם של שישים עשרון, שהם שלש מאות עשרונים.
- לרבי - צריך להביא מכל חמש הסוגים של מנחות מנחה של עשרון אחד ומנחה של שני עשרונים וכן הלאה עד מנחה של שישים עשרונים, שהם תשעת אלפים ומאה וחמישים עשרונים.

ב. דיני הנזדר קרבן:

• לשון הנדר:

- באופן שאמר 'הרי עלי עץ' - צריך להביא גזיר עץ אחד.
- באופן שאמר 'הרי עלי עצים' - צריך להביא שני גזירי עצים!
- באופן שאמר 'הרי עלי לבונה' - צריך להביא קומץ לבונה!
- באופן שאמר 'הרי עלי למזבח' - צריך להביא קומץ לבונה!
- באופן שאמר 'הרי עלי זהב' - צריך להביא חתיכת זהב.
- באופן שאמר 'הרי עלי מטבע של זהב' - צריך להביא דינר זהב.
- באופן שאמר 'הרי עלי כסף' - צריך להביא חתיכת כסף.
- באופן שאמר 'הרי עלי מטבע כסף' - צריך להביא את המטבע הקטן של כסף שיוצא במקומו!

הערות

ה הגמ' מבארת שאב"י סובר שלדעת רבי שמעון מביא מנחת מאפה תנור של עשר חלות וכן מביא מנחת מאפה תנור של עשר ריקים ומתנה ואומר שאם נדר להביא מחצה חלות ומחצה ריקים המחצה חלות יהיו לחובתו ושאר החלות יהיו לנדבה וכן המחצה ריקים יהיו לחובתו ושאר הריקים יהיו לנדבה.

הגמ' מביאה שרבי שמעון סובר שבאופן שאדם נדר להביא מנחה של עשרון סולת ולוג שמן יכול להביא שני עשרונים בשני כלים ושני לוגים שמן בשני כלים ולומר שחלק מהעשרון בכלי הראשון וחלק מהעשרון בכלי השני יהיו מנחת חובה, ושאר העשרון בכלי הראשון ושאר העשרון בכלי השני יהיו מנחת חובה, וכן חלק מהשמן בכלי הראשון וחלק מהשמן בכלי השני יהיו מנחת חובה, ושאר השמן בכלי הראשון ושאר השמן בכלי השני יהיו מנחת נדבה, ולכן אב"י סובר שלדעת רבי שמעון מביא עשר חלות בכלי אחד ועשר ריקים בכלי אחר, וכן מביא לוג שמן לחלות בכלי אחד ולוג שמן לריקים בכלי אחר, ויוצא בכך ידי חובת נדרו גם אם נדר להביא מחצה חלות ומחצה ריקים.

הגמ' מוסיפה שלדעת אב"י באופן זה הכהן קומץ מהחלות לבדם ומהריקים לבדם, ומתנה ואומר שאם נדר להביא עשר חלות או עשר ריקים הקומץ של החלות יהיה על המנחה של החלות והקומץ של הריקים יהיה על המנחה של הריקים, ואם נדר להביא מנחה שחלקה חלות וחלקה ריקים, קומץ אחד יהיה על המנחת חובה שחלקה חלות וחלקה ריקים והקומץ השני יהיה על המנחת נדבה שחלקה חלות וחלקה ריקים, והגמ' מוסיפה שלמרות שלכחילה באופן שהביא מנחה שחלקה חלות וחלקה ריקים צריך לערב את החלות והריקים לאחר הפתית ולקומץ משניהם, מ"מ בדיעבד באופן שקומץ מהחלות לבדם או מהריקים לבדם יצא ידי חובה, ולכן באופן זה גם לפי הצד שנדר להביא מנחה שחלקה חלות וחלקה ריקים יוצא ידי חובה בקמיצת החלות לחוד ובקמיצת הריקים לחוד.

הגמ' מביאה שנחלקו התנאים [ע"א] באופן שנדר להביא מנחה שחציה חלות וחציה ריקים מה עושים במוותר השמן של הריקים לת"ק מושחים על החלות ולרבי שמעון בן יהודה מותר השמן נאכל הכהנים, והגמ' מבארת שלדעת אב"י אי אפשר לומר שרבי שמעון סובר כדעת ת"ק משום שאם נדר להביא מנחה של עשר ריקים מותר השמן מתחלק לכהנים ואם נדר להביא מנחה של חמש חלות וחמש ריקים מותר השמן נמשח על החלות, אלא צריך לומר שרבי שמעון סובר כדעת רבי שמעון בן יהודה שבכל אופן מותר השמן מתחלק לכהנים.

ו הגמ' מבארת שלומדים מהפסוק 'ונפש כי תקריב קרבן מנחה' שאפשר להתנדב עצים כיון שמצינו שעצים נחשבים לקרבן דכתיב 'והגורלות הפלנו על קרבן העצים', ולרבי זורשים 'קרבן מנחה' שהמתנדב עצים דינו כמו קרבן מנחה, ולומדים מכך שצריך להגיש את העצים כמנחה, וכן צריך לקמוץ את העצים כמנחה ולכן מפוררים את העצים ולאחר מכן הכהן קומץ מהם, וכן צריך לשים מלח על גבי העצים לפני הקטרתם כמנחה, וכן צריך להקטיר את העצים מעל עצים אחרים על המזבח כמנחה, אמנם לדעת ת"ק לא נאמרו דינים אלו.

תוס' [כ"ב] מבארים שהמחלוקת של ת"ק ורבי האם עצים נחשבים לקרבן נאמר באופן שאמר 'הרי עלי עצים אלו' אבל באופן שאמר 'הרי עלי עצים' לכו"ע לא נחשבים לקרבן אלא צריך להביאם לשופר של עצים והכהנים לוקחים את הכסף וקונים ממנו עצים להקטיר על המזבח.

ז הגמ' מבארת שדורשים מהפסוק 'והרים ממנו בקמצו מסלת המנחה ומשמנה ואת כל הלבנה' היקש בין הקומץ ללבונה ולומדים מכך ששיעור הלבונה הוא קומץ, וכן באופן שאמר הרי עלי לבונה צריך להביא שיעור של קומץ לבונה.

ח הגמ' מבארת שבאופן שאמר 'הרי עלי למזבח' כוונתו להביא דבר שקרב כולו למזבח וזהו קומץ לבונה, והגמ' מוסיפה שלא התכוון לעולה משום שהעור של העולה לכהנים, וכן לא התכוון עולת העוף שלא מקטירים על המזבח את המוראה והנוצה, וכן לא התכוון לנסכים שאינם מוקטרים על המזבח אלא מנסכים אותם לספלים והם יורדים לשיתין, וכן לא התכוון למנחת נסכים כיון שהיא נקראת מנחה ויש מנחות שנאכלות לכהנים ולכן 'לא פסיקא ליה'.

ט הגמ' מבארת שיש מקומות שיש בהם מטבעות קטנים של כסף (פונדיון מעה ואיסור) ובאופן זה צריך להביא איסור כסף, ויש מקומות שאין בהם מטבעות קטנים של כסף ובאופן זה צריך להביא דינר כסף.

- באופן שאמר 'הרי עלי נחושת':
 - לת"ק - צריך להביא חתיכת נחושת בשווי מעה כסף.
 - לרבי אליעזר בן יעקב - צריך להביא מזלג קטן של נחושת'.
- באופן שאר 'הרי עלי ברזל' - צריך להביא חתיכת ברזל בגודל אמה על אמה'.
- באופן שפירש ולא זוכר כמה פירש - צריך להביא את השיעור הגדול שיתכן שהתכוון לכך.

דף קז

ג. דיני נדר:

- דיני הנודר יין או שמן:
 - באופן שאמר 'הרי עלי יין' - צריך להביא שלשה לוגין יין².
 - באופן שאמר 'הרי עלי שמן':
 - לת"ק - צריך להביא לוג שמן.
 - לרבי - צריך להביא שלשה לוגין שמן³.
 - באופן שנדר להביא כמות מסוימת של יין ולא זוכר את הכמות שפירש - צריך להביא מאה ארבעים לוג יין.
 - באופן שנדר להביא כמות מסוימת של שמן ולא זוכר את הכמות שפירש - צריך להביא מאה ארבעים לוג שמן⁴.
- דיני הנודר להביא בהמה לקרבן:
 - באופן שאמר 'הרי עלי להביא בהמה שחורה' והביא בהמה לבנה או להיפך - לא יצא ידי חובה.
 - באופן שאמר 'הרי עלי להביא בהמה גדולה' והביא בהמה קטנה - לא יצא ידי חובה.
 - באופן שאמר 'הרי עלי להביא בהמה קטנה' והביא בהמה גדולה:
 - לת"ק - יצא ידי חובה.
 - לרבי - לא יצא ידי חובה.
- דיני הנודר להביא עולה:
 - באופן שאמר 'הרי עלי עולה':
 - לת"ק - צריך להביא כבש.
 - לרבי אלעזר בן עזריה - צריך להביא תור או בן יונה⁵.
 - באופן שנדר להביא עולה ממין מסויים ממיני הבקר ולא זוכר מאיזה מין פירש:

הערות

תוס' מבארים שבאופן שאמר 'הרי עלי זהב' יכול להביא חתיכה של זהב שהיא פחותה מדינר זהב, וכן באופן שאמר 'הרי עלי כסף' יכול להביא חתיכת של כסף שהיא פחותה מדינר כסף, אבל באופן שפירש ואמר 'הרי עלי מטבע של זהב' צריך להביא מטבע של זהב, וכן באופן שפירש ואמר 'הרי עלי מטבע של כסף' צריך להביא מטבע של כסף.

י הגמ' מבארת שהיו משתמשים במזלג קטן של נחושת להפיל את ראש הפתילה כשהוא שרוף כדי שהנר ידלוק יפה וכן משתמשים במזלג של נחושת לנקות את הנר מהפתילה לאחר שכבו הנרות, ורש"י מבאר שמדובר בנרות של המנורה, אמנם תוס' סוברים שבנרות של המנורה השתמשו במלקחיים של זהב אלא מדובר בשאר הנרות שהיו במקדש.

יא הגמ' מבארת שחתיכת ברזל שהיא בגודל אמה על אמה ראויה ל'כליא עורב', ורש"י מבאר שהכוונה למסמרות חדים שהיו תוחבין בראש גג ההיכל כדי שהעורבים לא ישבו על הגג, ורש"י בשבת [צ א] מבאר שהכוונה לטבלה של ברזל שהיא זקופה על צידה והיא חדה כסכין, והערוך מבאר שהכוונה לצורה שעשו על גג ההיכל כדי שהעופות יברחו ממנה.

יב הגמ' מבארת שלומדים מהפסוק 'כל האורח יעשה ככה' שאפשר להתנדב יין ושיעור היין הוא כשיעור נסכים שהוא שלשה לוגין יין, ולומדים מהמילה 'ככה' שאי אפשר לפחות משיעור זה, ולומדים מהפסוק 'ככם כגר יהיה' שאפשר להוסיף על שיעור זה.

יג הגמ' מבארת שלומדים מהפסוק 'ונפש כי תקריב קרבן מנחה' שאפשר להתנדב שמן, ות"ק סובר 'דון מינה ומינה' כמו שבמנחה מביאים לוג שמן כך המתנדב שמן מביא לוג שמן, אמנם רבי סובר 'דון מינה ואוקי באתרה' וכמו שהמתנדב יין צריך להביא שלשה לוגין יין כך המתנדב שמן צריך להביא שלשה לוגין שמן. רש"י מוסיף שת"ק ורבי סוברים כדעת רבי טרפון [קד ב] שאפשר להתנדב שמן, אמנם רבי עקיבא [שם] סובר שאי אפשר להתנדב שמן.

יד הגמ' מבארת שבאופן שנדר יין או שמן בסתמא לא מסתבר שנדר כמות יותר גדולה מאשר הציבור מביאים למנחת נסכים ביום שיש בו הכי הרבה נסכים בשנה שהוא יום טוב הראשון של סוכות שחל להיות בשבת שיש בו מאה ארבעים לוג יין ומאה ארבעים לוג שמן.

טו הגמ' מבארת שבין לת"ק ובין לרבי אלעזר בן עזריה צריך להביא עולה מן הפחות, אלא שבמקומו של ת"ק הכבש היה זול מתור ובן יונה, ובמקומו של רבי אלעזר בן עזריה הכבש היה יקר מתור ובן יונה. ותוס' מוסיפים שלמרות שהיו רגילים לקנות את הקרבנות בירושלים מ"מ דעת הנודר לידור לפי השווי שרואה בעירו.

- לת"ק - צריך להביא פר.
- לרבי - צריך להביא פר ועגל.
- באופן שנדר להביא עולה ממין מסויים ממיני הבהמה ולא זוכר מאיזה מין פירש:
 - לת"ק - צריך להביא פר איל ושעיר.
 - לרבי - צריך להביא פר ועגל, איל וכבש, שעיר וגדי.
- באופן שנדר להביא עולה ממין מסויים ולא זוכר מאיזה מין פירש:
 - לת"ק - צריך להביא פר איל ושעיר תור ובן יונה.
 - לרבי - צריך להביא פר ועגל, איל וכבש, שעיר וגדי, תור ובן יונה.
- דיני הנודר להביא תודה או שלמים:
 - באופן שאמר 'הרי עלי תודה או שלמים' - צריך להביא כבש או כבשה.
 - באופן שנדר להביא תודה או שלמים ממין מסויים ממיני הבקר ולא זוכר מאיזה מין פירש:
 - לת"ק - צריך להביא פר ופרה.
 - לרבי - צריך להביא פר ופרה, עגל ועגלה.
 - באופן שנדר להביא תודה או שלמים ממין מסויים ממיני הבהמה ולא זוכר מאיזה מין פירש:
 - לת"ק - צריך להביא פר ופרה, איל ורחל, שעיר ושעירה.
 - לרבי - צריך להביא פר ופרה, עגל ועגלה, איל ורחלה, כבש וכבשה, שעיר ושעירה, גדי וגדיה.
- דיני שווי הנדר:
 - באופן שאמר 'הרי עלי שור' - יביא הוא ונסכיו במנה.
 - באופן שאמר 'הרי עלי עגל' - יביא הוא ונסכיו בחמש סלעים.
 - באופן שאמר 'הרי עלי איל' - יביא הוא ונסכיו בשני סלעים.
 - באופן שאמר 'הרי עלי כבש' - יביא הוא ונסכיו בסלע^{טז}.
 - באופן שאמר 'הרי עלי שור במנה' - יביא שור במנה חוץ מהנסכים.
 - באופן שאמר 'הרי עלי עגל בחמש' - יביא עגל בחמש סלעים חוץ מהנסכים.
 - באופן שאמר 'הרי עלי איל בשני סלעים' - יביא איל בשני סלעים חוץ מהנסכים.
 - באופן שאמר 'הרי עלי כבש בסלע' - יביא כבש בסלע חוץ מהנסכים.
 - באופן שאמר 'הרי עלי שור במנה' והביא שני שוורים במנה או שני שוורים שכל אחד שווה תשעים ותשע דינרים - לא יצא ידי חובה.
 - באופן שאמר 'הרי עלי עולה בסלע' - צריך להביא כבש משום שאר הבהמות שווים יותר מסלע.
 - באופן שנדר להביא קרבן מסוים בסלע ולא זוכר איזה קרבן נדר - צריך להביא את כל הקרבנות שיכול להביא בהם קרבן שלם בסלע.

דף קה

ד. למה שימשו השופרות שהיו במקדש:

- שבע שופרות - א. תקלין חדתין. ב. תקלין עתיקין. ג. קניין. ד. גוזלי עולה. ה. עצים. ו. לבונה. ז. זהב לכפורת [שקלים ו.ה].
- שש שופרות נוספים - לנדבה שבהם היו קונים עולות ל'קייץ המזבח', ונחלקו האמוראים מדוע צריך ששה שופרות לנדבה וכדלהלן.
- לחזקה - היו ששה שופרות כנגד ששה בתי אבות שבכל משמר^{יז}.

הערות

^{טז} רש"י מבאר ששיעורים אלו התפרשו בתורה שבעל פה, ותוס' מבארים שמדאורייתא יכול להביא בכל שהוא, אלא שמדרבנן צריך להביא כפי שיעורים אלו, או ששיעורים אלו הם 'עין יפה', והשיעור של 'עין רעה' הוא מעה ובאופן שהזול הכבשים וקנה כבש טוב בפחות ממעה יכול להתכפר בו.

תוס' מוסיפים שבאופן שצריך להביא קרבן שאין בו נסכים צריך להביא את הכבש בשיעור סלע וכן בשאר השיעורים.

^{יז} רש"י מבאר שאם היה שופר אחד לנדבה יש חשש שביום הראשון יהיה קרבנות נדרים ונדבה מרובים ולא יקריבו עולות לקייץ המזבח, וביום השני יהיו קרבנות נדרים ונדבה מועטים ויקריבו עולות לקייץ המזבח, ונמצא שהכהנים של היום השני יקבלו את העורות של העולות מהשופר של הנדבה והכהנים של היום הראשון לא יקבלו, והכהנים של היום הראשון יבואו לאינצוי עם הכהנים של היום השני (ולמרות שהכהנים של היום הראשון קיבלו את העורות של הקרבנות הנדר והנדבה שהקריבו ביום מ"מ יטענו שדבר זה 'מזלם גרם' וחוז' מכך צריכים לקבל חלק מהעורות של הקרבנות נדבה).

- לרבי יוחנן - חכמים תיקנו שיהיה ששה שופרות לנדבה משום שאם יהיה שופר אחד יש חשש שישאר כסף בתחתית השופר זמן מרובה והכסף יתעפש.
- לזעירי - א. המתנדב פר לעולה שם את הכסף בשופר. ב. המתנדב עגל לעולה שם את הכסף בשופר. ג. המתנדב איל לעולה שם את הכסף בשופר. ד. המתנדב כבש לעולה שם את הכסף בשופר. ה. המתנדב גדי לעולה שם את הכסף בשופר. ו. המתנדב שעיר לעולה שם את הכסף בשופר.¹¹
- לבר פדא - א. פר של חטאת ציבור שאבד והפריש אחר תחתיו ואח"כ מצאו את הראשון. ב. איל של אשם גזילות ואשם מעילות שאבד והפריש אחר תחתיו ואח"כ מצאו את הראשון. ג. כבש של אשם נזיר ואשם מצורע שאבד והפריש אחר תחתיו ואח"כ מצאו את הראשון. ד. שעיר חטאת ציבור שאבד והפריש אחר תחתיו ואח"כ מצאו את הראשון. ה. הנודר מעות לקרבן וקנה קרבן בחלק מהמעוה שנותן את שאר הכסף בשופר. ו. שנים שהביאו בשותפות שקל שלם למחצית השקל צריכים לתת מעה בשופר.¹²
- לשמואל - א. מותר חטאת. ב. מותר אשם. ג. מותר אשם נזיר. ד. מותר אשם מצורע. ה. מותר מנחת חוטא. ו. מותר עשירית האיפה של כהן גדול.¹³
- לרבי אושעיא - א. מותר חטאת. ב. מותר אשם. ג. מותר אשם נזיר. ד. מותר אשם מצורע. ה. מותר מנחת חוטא. ו. מותר קינין.¹⁴

ה. דיני נדבה:

- הקדמה - יש לדון באופן שהקדיש בהמה לקרבן (כגון שאמר 'שור זה עולה') ונפל בה מום, האם יכול להביא במקומה בהמה קטנה, וכן האם יכול להביא במקומה בהמה גדולה, וכן האם יכול להביא במקומה בהמה ממין אחר, וכן האם יכול להביא במקומה שתי בהמות שיש 'היכר' מחמת המנחה (שהבהמה הראשונה הייתה טעונה מנחה אחת ושתי בהמות טעונים שתי מנחות ונראה שמביאם שלא מחמת הבהמה הראשונה) וכדלהלן.¹⁵
- פירוט האופנים והגדרתם:
 - באופן שאמר 'שור זה עולה' ונפל בו מום האם יכול להביא שני שוורים - נחשב שמביא קטן במקום גדול במין אחד, ויש היכר מחמת המנחה.

עירות

- יח הגמ' מבארת שדברי זעירי נאמרו לדעת רבי (הובא לעיל עמוד 3) שסובר שהנודר להביא בהמה קטנה והביא בהמה גדולה לא יצא ידי חובה, אבל לדעת ת"ק שסובר שיצא ידי חובה לא היה צריך ששה שופרות אלא היה מספיק שלשה שופרות לפר ואיל ושעיר.
- יט רש"י מבאר שחטאת יחיד שהתכפרו בעליה באחר תמות אבל חטאת ציבור שהתכפרו באחר 'תרעה עד שתסתאב' ולאחר מכן מחללים את קדושתה על מעות ונותנים את המעות בשופר, וכן אשם שהתכפרו בעליו באחר 'ירעה עד שיסתאב' ולאחר מכן מחללים את קדושתה על מעות ונותנים את המעות בשופר, ורש"י מוסיף שהמביא מחצית השקל צריך להוסיף מעה ונותנים מעה זו בתוך הקופה של מחצית השקל, ושנים שמביאים בשותפות שקל שלם למחצית השקל צריכים לתת מעה אחת לתוך הקופה של מחצית השקל, וכדי שלא יהיה הפסד להקדש נותנים מעה נוספת בשופר, והגמ' מוסיפה שדברי בר פדא נאמרו לדעת רבי אליעזר שהמעוה הנוספת הולכת לשופר ומקריבים ממנו עולה לקיץ המזבח, אמנם רבי מאיר סובר שנותנים את המעוה הנוספת בתוך הקופה של מחצית השקל, ושאר האמוראים לא רצו לבאר את דברי המשנה כדעת רבי אליעזר ולא כדעת רבי מאיר.
- כ רש"י מבאר ששמואל סובר שמוותר מנחת חוטא הולך לקיץ המזבח משום שנקרא חטאת ונכלל בדרשה של היוידע הכהן שמוותר חטאת ואשם הולך לקיץ המזבח, וכן מותר העשירית האיפה של כהן גדול הולך לקיץ המזבח משום שנקרא חטאת דכתיב 'קריב חטאתו' והכוונה לעשירית האיפה של כהן גדול.
- כא הגמ' מבארת שרבי אושעיא סובר שמוותר מנחת חוטא הולך לקיץ המזבח אבל מותר עשירית האיפה של כהן גדול אינו הולך לקיץ המזבח אלא ירקב דכתיב 'לא ישם עליה שמן ולא יתן עליה לבונה כי חטאת היא' ודורשים שמנחת חוטא קרויה חטאת אבל מותר עשירית האיפה של כהן גדול אינה קרויה חטאת ולכן אינה קרבה לקיץ המזבח, ותוס' מוסיפים ששאר האמוראים סוברים שמוותר מנחות אינו קרב לקיץ המזבח.
- הגמ' מבארת שרבי אושעיא סובר שבשופר של 'קינים' שהיה אחד מהשבעה שופרות הנוספים שהיו במקדש היו שמים כסף לקנות בו קינים ובשופר של 'מותר קינין' היו שמים כסף של אדם שנדר מעות לקינין ונותר לו כסף.
- כב בדברי הגמ' מבואר שנידון זה נאמר רק באופן שלשון הנדר היה בלשון 'הרי זו עולה', שבאופן זה לא חל על האדם חיוב להביא בהמה לקרבן אלא חל קדושה על הבהמה, ולכן לאחר שנפל מום בבהמה יצא ידי חובת נדרו, אלא שדמי הבהמה קדושים וצריך להביא בהמה אחרת במקומה. אבל באופן שלשון הנדר היה בלשון 'הרי עלי' וחל על האדם חיוב להביא בהמה לקרבן, באופן שנפל מום בבהמה צריך לחזור ולקנות בהמה זו לקרבן כדי לצאת ידי חובת נדרו, ובאופן שיקנה בהמה ממין אחר, או באופן שיקנה בהמה קטנה במקום בהמה גדולה, או באופן שיקנה שתי בהמות יותר זולות במקום בהמה אחת יקרה, לא יצא ידי חובת נדרו. ובאופן שיקנה בהמה גדולה במקום בהמה קטנה, לת"ק יצא ידי חובה, ולרבי לא יצא ידי חובה [וכפי שהבאר לעיל עמוד 3].
- הגמ' מוסיפה שנידון זה נאמר רק באופן שלשון הנדר היה בלשון 'הרי זו עולה' אבל באופן שאמר 'שור זה ודמיו עלי עולה' חל על השור קדושה של עולה וכן על האדם חיוב להביא דמי שור זה לעולה, ולכן לאחר שנפל בשור מום חייב להביא שור אחר לעולה ובאופן שהביא בדמים שני שוורים לא יצא ידי חובת נדרו.

- באופן שאמר 'שני שוורים אלו עולה' ונפל בהם מום האם יכול להביא שור אחד - נחשב שמביא גדול במקום קטן במין אחד, ויש היכר מחמת המנחה.
- באופן שאמר 'איל זה עולה' ונפל בו מום האם יכול להביא בדמיו כבש - נחשב שמביא קטן במקום גדול במין אחד ואין היכר מחמת המנחה.
- באופן שאמר 'כבש זה עולה' ונפל בו מום האם יכול להביא בדמיו איל - נחשב שמביא גדול במקום קטן במין אחד ואין היכר מחמת המנחה.
- באופן שאמר 'שור זה עולה' ונפל בו מום האם יכול להביא בדמיו איל - נחשב שמביא קטן במקום גדול (כיון שאיל פחות משור) משני מינים, ואין היכר מחמת המנחה.
- באופן שאמר 'שור זה עולה' ונפל בו מום האם יכול להביא בדמיו שני אילים - נחשב שמביא גדול במקום גדול (ולמרות שאיל פחות משור מ"מ שני אילים אינם פחותים משור) משני מינים, ויש היכר מחמת המנחה.

• שיטות התנאים באופנים הללו:

- לת"ק:
 - לתנא של המשנה - מותר להביא קטן במקום גדול, וכן מותר להביא גדול במקום קטן, וכן מותר להביא מין אחד במקום מין אחר.
 - לתנא של הברייתא - אסור להביא קטן במקום גדול, ומותר להביא גדול במקום קטן, וכן מותר להביא מין אחד במקום מין אחר.
- לרבי:
 - לתנא של המשנה - אסור להביא קטן במקום גדול, וכן אסור להביא גדול במקום קטן, וכן אסור להביא מין אחד במקום מין אחר.²¹
 - לתנא של הברייתא:
- באופן שאין היכר מחמת המנחה (כגון שמביא קרבן שטעון מנחה אחת במקום קרבן שהיה טעון מנחה אחת) - מותר להביא קטן במקום גדול, וכן מותר להביא גדול במקום קטן, וכן מותר להביא מין אחד במקום מין אחר.
- באופן שיש היכר מחמת המנחה (כגון שמביא שתי קרבנות שטעונים שתי מנחות במקום קרבן שהיה טעון מנחה אחת) - אסור להביא.²²

ו. דיני המקדיש שור מתוך שווריו:

- באופן שאמר 'אחד משוורי הקדש':
 - באופן שיש לו שני שוורים - השור הגדול הקדש.
 - באופן שיש לו שלשה שוורים - ספק האם השור הגדול הקדש או השור הבינוני ולכן ממתין עד שיפול מום בשור הבינוני ופודה את קדושתו על השור הגדול.²³
- באופן שאמר 'שור בשוורי הקדש' - בין באופן שיש לו שני שוורים ובין באופן שיש לו שלשה שוורים הגדול שבהם הקדש.²⁴
- באופן שהקדיש אחד משווריו ולא זוכר איזה שור פירש שיהיה הקדש - השור הגדול הקדש.²⁵

הערות

- כג בדברי הגמ' מבואר שרבי מודה שבדיעבד באופן שהביא קטן במקום גדול יצא ידי חובה אמנם לכתחילה רבנן גזרו שלא ישנה מנדרו אלא יביא בהמה אחרת כמו הבהמה שנדר.
- כד רש"י מבאר שהבאת שתי קרבנות במקום קרבן אחד אינו גורם 'היכר' שהקרבנות אינם במקום הקרבן שנדר, כיון ששתי הבהמות עומדות במקום הבהמה שנפל בה מום, אבל הבאת שתי מנחות במקום מנחה אחת, גורמת 'היכר' שהקרבנות אינם במקום הקרבן שנדר, כיון שהמנחות מובאות מביתו ואינם עומדות במקום המנחה שהיה צריך להביא מחמת נדרו.
- כה הגמ' מבארת ש'מקדיש בעין יפה מקדיש', ולכן באופן שיש שני שוורים השור הגדול הקדש, אבל באופן שיש שלשה שוורים יש צד שהשור הגדול הקדש ויש צד שהשור הבינוני הקדש כיון שיש בכך 'עין יפה' ביחס לשור הקטן.
- כו הגמ' מבארת שאפשר לפרש את הלשון 'שור בשוורי הקדש' שכוונתו לשור המעולה בשווריו וכן אפשר לפרש שכוונתו לאחד מהשוורים שלו, וכיון שמקדיש בעין יפה מקדיש מפרשים שכוונתו לשור המעולה שבשווריו ולכן השור המעולה הקדש ושאר השוורים אינם הקדש.
- הגמ' מוסיפה שדין זה נאמר רק בהקדש שמקדיש בעין יפה מקדיש אבל במוכר באופן שאמר לו 'בית בביתי אני מוכר לך' ויש ספק האם כוונתו לבית המעולה שלו או לאחד מהבתים שלו הלוקח קונה את הבית הפחות שבהם משום ש'ד בעל השטר על התחתונה', ובאופן שאחד מהבתים נפל הלוקח הפסיד כיון שיש צד שבית זה נקנה לו.
- כז רש"י מבאר שבאופן שאדם הקדיש שור ולא ידוע איזה שור הקדש, נוקטים שהקדיש את השור הגדול דכתיב 'מבחר נדריכם'.

ז. דיני בית המקדש ובית חוניו:

- מהו 'בית חוניו' - הגמ' מביאה שהיה 'בית חוניו' שהיה במצרים והקריבו בו קרבנות, ולדעת רבי מאיר בית חוניו נחשב בית עבודה זרה כיון שהקריבו בו קרבנות לשם עבודה זרה, ולדעת רבי יהודה בית חוניו לא נחשב בית עבודה זרה משום שהקריבו שם קרבנות לשמים, ותוס' מוסיפים שהקריבו שם קרבנות שהקדישו גויים שאין בהם איסור של שחוטי חוץ.
- האומר 'הריני נזיר' - חל עליו דין נזירות, וצריך להביא את הקרבנות בבית המקדש, ובאופן שהקריב את הקרבנות בבית חוניו עבר על איסור שחיטת קדשים בחוץ, וצריך לחזור ולהביא קרבנות בבית המקדש כדי להתירו בקדשים.
- האומר 'הריני נזיר על מנת שאגלח בבית חוניו':

○ לת"ק:

- באופן שלאחר מכן גילח בבית המקדש - התברר למפרע שכוונתו שיחול על עצמו נזירות, ולכן צריך להביא קרבנות נזירות בבית המקדש.
- באופן שגילח בבית חוניו - התברר למפרע שאין כוונתו שיחול על עצמו נזירות אלא לאסור על עצמו לשתות יין ולגלח ולהטמאות למתים עד שיהרוג שלשה בהמות בבית חוניו^כ.
- לרבי שמעון - לא חל עליו נזירות כיון שלא נדר כדרך הנודרים [תוס' קג א].
- האומר 'הרי עלי עולה' - חל על הבהמה קדושת עולה וצריך להקריבה בבית המקדש, ובאופן שהקריבה בבית חוניו עבר על איסור שחיטת קדשים בחוץ.
- האומר 'הרי עלי עולה שאקריבנה בבית חוניו':

○ לת"ק:

▪ לרבא:

- באופן שלאחר מכן הביא את הבהמה לבית המקדש - התברר למפרע שכוונתו להקדיש את הבהמה, ולכן חל על הבהמה דין עולה.
- באופן שלאחר מכן הביא את הבהמה לבית חוניו - התברר למפרע שאין כוונתו להקדיש את הבהמה^כ.
- לרב המנונא - כוונתו שהבהמה תהיה קדושה לעולה, ולא יתחייב באחריותה אפילו באופן שיהרגנה בידים, ולכן צריך להקריבה בבית המקדש^ל.
- לרבי שמעון - לא חל על הבהמה קדושה כיון שלא נדר כדרך הנודרים [תוס' קג א].
- הרי עלי עולה על מנת שאקריבנה בבית חוניו:
- לרבא - הדין כמו בנזיר על מנת שאגלח בבית חוניו.
- לרב המנונא - כוונתו שהבהמה תהיה קדושה לעולה, ולא יתחייב באחריותה אפילו באופן שיהרגנה בידים.

ח. דיני כהן שעבד עבודה זרה האם נפסל לעבודה בבית המקדש:

- כהן שזרק לעבודת כוכבים:

○ במזיד - אסור לו לעבוד בבית המקדש, ובאופן שעבד עבודתו פסולה.

----- הערות -----

כח הגמ' מבארת שאדם שאומר 'הרי נזיר על מנת שאגלח בבית חוניו' אפשר לפרש שכוונתו שיחול על עצמו נזירות ולהוסיף תנאי שיוכל לגלח בבית חוניו והתנאי לא חל כיון שנחשב 'מתנה על מה שכתוב בתורה' וחל עליו נזירות גמורה וצריך להביא קרבנות בבית המקדש, וכן אפשר לבאר שכוונתו לאסור על עצמו לשתות יין ולגלח ולהטמאות למתים עד שיהרוג שלשה בהמות בבית חוניו, ולכן באופן שלאחר מכן גילח בבית המקדש התברר שכוונתו שיחול על עצמו נזירות ובאופן שלאחר מכן גילח בבית חוניו התברר שכוונתו לאסור על עצמו לשתות יין ולגלח ולהטמאות למתים עד שיהרוג שלשה בהמות בבית חוניו [ע"פ התוס' בנזיר יא א].

כט הגמ' מבארת שאדם שאמר 'הרי עלי עולה על מנת שאקריבנה בבית חוניו' יש ספק האם כוונתו להקדיש את העולה ולהוסיף תנאי שיוכל להקריב את הבהמה בבית חוניו והתנאי לא חל כיון שנחשב 'מתנה על מה שכתוב בתורה' וחל על הבהמה דין עולה לגמרי וצריך להקריבה בבית המקדש, וכן אפשר לבאר שכוונתו שאם אפשר להקריב קרבן בבית חוניו כוונתו להקדיש את הבהמה ולהביא לבית חוניו ואם אי אפשר להקריב קרבן בבית חוניו אין כוונתו להקדיש את הבהמה כלל וממילא לא חל על הבהמה דין עולה אלא היא חולין, ובאופן שלאחר מכן הביא את הבהמה לבית המקדש התברר למפרע שכוונתו להקדיש את הבהמה וחל על הבהמה דין עולה, ובאופן שלאחר מכן הביא את הבהמה לבית חוניו התברר למפרע שאין כוונתו להקדיש את הבהמה והבהמה חולין [ע"פ תוס' בנזיר יא א].

ל הגמ' מבארת שלדעת רב המנונא באופן ששחט את הבהמה בבית חוניו עבר על איסור שחיטת קדשים בחוץ ולא צריך להביא בהמה אחרת כיון שלא קיבל על עצמו אחריות, אמנם לדעת רבא באופן ששחט את הבהמה בבית חוניו לא עבר על איסור שחיטת חולין בחוץ כיון שלא התכוון להקדיש את הבהמה.

- בשוגג:
 - לרב נחמן - מותר לו לעבוד בבית המקדש.
 - לרב ששת - אסור לו לעבוד בבית המקדש, ובאופן שעבד עבודתו פסולה^א.
- כהן ששחט לעבודת כוכבים:
 - בשוגג - מותר לו לעבוד בבית המקדש.
 - במזיד:
 - לרב נחמן - באופן שחזר בתשובה מותר לו לעבוד בבית המקדש.
 - לרב ששת - אסור לו לעבוד בבית המקדש, ובאופן שעבד עבודתו פסולה^ב.
- כהן שהשתחוה לעבודה זרה או שקיבל על עצמו את העבודה זרה:
 - לרב נחמן - מותר לו לעבוד בבית המקדש.
 - לרב ששת - אסור לו לעבוד בבית המקדש, ובאופן שעבד עבודתו פסולה^ג.
- ט. כהן שהמיר דתו וחזר בתשובה:
 - לתירוץ הראשון בתוס' - לא ישא את כפיו ולא יעלה לתורה ראשון.
 - לתירוץ השני בתוס' - ישא את כפיו.
- י. מתעסק בקדשים - פסול^ד.

הערות

- לא הגמ' מביאה שדורשים מהפסוק 'יען אשר ישרתו אותם לפני גלוליהם והיו לבית ישראל למכשול עון על כן נשאתי ידי עליהם נאם ה' אלקים ונשאו עונם ולא יגשו אלי לכהן לי' שכהן שעשה עבודת 'שירות' לעבודה זרה נפסל לעבודה בבית המקדש, ולדעת רב ששת דין זה נאמר בין באופן שעשה את השירות לעבודה זרה במזיד ובין באופן שעשה את השירות לעבודה זרה בשוגג דכתב 'מכשול עון' ודורשים מכשול שוגג ועון מזיד, ולדעת רב נחמן דין זה נאמר באופן שעשה את השירות לעבודה זרה במזיד דכתב 'מכשול עון' ודורשים מכשול של עון כלומר מזיד.
- התנא של המשנה סובר כדעת רבי יהודה שביט חוניו לא נחשב בית עבודה זרה משום שהקריבו שם קרבנות לשמים, והתנא מוסיף שכהן ששימש בבית חוניו אסור מזרבנן לשמש בבית המקדש דכתב 'אך לא יעלו כהני הבמות אל מזבח ה' בירושלים כי אם אכלו מצות בתוך אחיהם' ולומדים מכך שנחשב כבעל מום שאסור לעבוד ומותר לאכול קדשים, ותוס' מביאים שרש"י כותב שמותר לעבוד בנוב וגבעון.
- לב הגמ' מבארת שרב נחמן סובר ששיטה לא נחשבת עבודת 'שירות' כיון שהיא עבודה שכשרה בבית המקדש בזר ולכן כהן ששחט לעבודה זרה בין בשוגג ובין במזיד לא נפסל לעבודה בבית המקדש, אמנם רב ששת סובר שכהן ששחט לעבודה זרה במזיד נעשה 'כומר' לעבודה זרה ונפסל לעבודה זרה בבית המקדש.
- לג הגמ' מבארת שרב נחמן סובר שכהן שהשתחוה לעבודה זרה או שקיבל על עצמו את העבודה זרה לא נפסל לעבודה בבית המקדש כיון שלא נחשב 'שירות', אמנם רב ששת סובר שכיון שהשתחוה לעבודה זרה או שקיבל על עצמו את העבודה זרה נפסל לעבודה בבית המקדש.
- לד הגמ' מבארת שלומדים מהפסוק 'ושחט את בן הבקר' שהשוחט צריך לדעת ששוחט ולא שיהיה מתעסק, ולומדים מהפסוק 'לרצנכם תזבחהו' שבאופן ששחט כשהוא מתעסק השחיטה פסולה, ורש"י מבאר שהכוונה מתעסק הוא שהשוחט התעסק עם הסכין בשביל לחתוך דבר אחר ושחט בהמת קדשים.